

Evropský imunizační týden a očkování

Mezi světově významné události, o kterých bychom rádi informovali širokou veřejnost, je již 16. ročník EIW (European Immunization Week), který se letos slaví v týdnu na přelomu dubna a května. Je pod patronací WHO, UNICEF a dalších světových organizací. Cílem „týdne očkování“ je zvýšit povědomí o důležitosti imunizace, prevence onemocnění a ochraně života.

První očkování je datováno již do 18. století, z této doby pochází i název vakcinace. V 18. století britský lékař Jenner zjistil, že dojičky krav mají podstatně lehčí průběh tehdy smrtelného onemocnění pravými neštovicemi, protože jsou při své práci vystaveny viru neštovic kravských. Jelikož kráva je latinsky Vacca, slovo vakcinace je odvozeno od tohoto zvířete, na počest přelomového objevu.

Očkování je lékařský zákrok, při kterém se náš organismus záměrně setká s mikrobem či jeho částí, díky tomu si vytvoříme protilátky právě proti dané nemoci a očkovaný je chráněn před nákazou, případně před vážným průběhem nemoci. Vakcíny obsahují oslabené nebo neaktivní části mikroorganismu, které jsou schopny vyvolat v těle žádanou imunitní reakci. Samotné očkování nezpůsobí onemocnění, jen vybudí imunitní systém k odezvě.

Lidské tělo si vytváří protilátky proti dané chorobě, zároveň je ale také aktivována imunita paměťových buněk lidského těla. V případě opakovaného setkání s patogenem je pak imunitní odpověď rychlejší a účinnější než při prvním setkání. Také z tohoto důvodu někteří výrobci vakcín požadují aplikaci více dávek očkování, případně přeočkování k posílení účinku ochrany.

Jelikož je očkování zásahem do imunity člověka a obranný systém je vybuzen k tvorbě vlastních protilátek, je očkování často doprovázeno řadou reakcí těla. Běžně lze očekávat bolestivost místa vpichu, teplotu, únavu, ovlivnění spánku, svědění kůže. Neobvyklé či významné reakce jsou pacienti a lékaři hlášeny na SÚKL (Státní ústav kontroly léčiv). Velmi důležité je ovšem dodržet pokyny očkovacího personálu a setrvat po aplikaci očkování v čekárně po stanovenou dobu. Závažné reakce na jakékoli očkování jsou sice velmi vzácné, zdravotníci jsou však na ně připraveni.

S počtem očkovaných osob také roste tzv. kolektivní imunita. Při vysoké proočkovanosti populace se nemoc mezi lidmi hůře šíří a klesá riziko onemocnění. Kolektivní imunita je důležitá především pro lidi, kteří nemohou být sami naočkovaní z důvodu vlastního vážného onemocnění nebo z důvodu alergie. Kdo očkován být může, měl by tohoto využít a ochránit zranitelnější.

Nejčastěji skloňované jsou v současné chvíli vakcíny proti koronaviru SARS-CoV-2. V ČR jsou schválené a používají se vakcíny od firem Pfizer, AstraZeneca, Moderna a Johnson & Johnson. Všechny tyto vakcíny připravují náš imunitní systém k tomu, aby poznal virus SARS-CoV-2 a začal se proti němu bránit dříve, než se stihne rozmnožit. Vyžadují zpravidla 2 dávky, vakcína Johnson & Johnson si pak vystačí s dávkou jednou. K očkování se přihlásíte jednoduše na <https://registrace.mzcr.cz/>.

Nezapomínejte také na pravidelná očkování proti jiným onemocněním, jako jsou např. chřipka, tetanus, invazivní meningokokové onemocnění, klíšťová encefalitida, žloutenka typu A a B a další.

Zdroje: SZÚ, MZ ČR, www.ceskoockuje.cz

Zveřejněno dne 30.4.2021